

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA

Naročilna znaša: celoletna 4 K, poluletna 2 K, četrtletna 1 K; posamezna šte. 10 vin.

Uredništvo in upravnništvo: Kopitarjeva ulica šte. 6

Izhaja vsak petek

Št. 29.

V Ljubljani, 16. junija 1916.

Leto XI.

Procesija s svetogorsko Marijo v Ljubljani. Svetogorska Mati božja je v nedeljo blagoslavljal po ljubljanskih ulicah tisočglave množice, ki so jo deloma spremljale v mogočni procesiji, deloma spoštljivo stale ob straneh. Marija je bila vsa v zelenju in belem cvetju, obkrožena od belooblečenih deklic, ki so nosile bele lilije. V množici, ki je spremljala Marijo, smo videli mnogo goriških begunk in beguncev, katere so oblike solze genotja, ko so zagledali svojo zaščitnico. Udeležba iz vsake župnije je bila izredno velika, tudi od strani moških, tako da je bila včerajšnja procesija veličastna verska manifestacija. Med drugimi je bil zastopan po posebnem odposlanstvu tudi klub ljubljanskih občinskih svetovalcev S. L. S. in občinski odbor iz Most. V stolnici je premilostni gospod knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič imel pridigo, v kateri je poudarjal, kako dolgo so se nasprotniki pripravljali na vojsko proti katoliški Avstriji. V sedanji vojski se je očitno pokazala božja in Marijina pomoč. Naša današnja spokorna procesija in molitev ne bosta zastonj. Našo deželo in Ljubljano je obvarovala Njena pomoč. V svojem usmiljenju bo Bog prikrajšal trpljenje sedanjih dni. Končno je govornik vso domovino priporočil božjemu Srcu Jezusovemu in Mariji. Pri petih lavretanskih litanijah je vse ljudstvo pelo ono prelepo: »Marija, k tebi, uboge reve«, na koncu slavnosti je pa ljudstvo zapelo cesarsko pesem. Frančiškanski župljani so po končani slovesnosti prinesli čudodelno svetogorsko podobo domov v njeno in naše zavetišče. Upanje v naših srcih je oživelo, Marija bo pomagala.

Kako so nastali v Ameriki milijonarji.

Iz »Zgodovine velikih ameriških premoženj«, ki jo je spisal ameriški politik Gustavus Mayer.

Velikanska premoženja v Ameriki so se pričela nabirati brez dvoma po železnica. V štiridesetih letih že so pričeli razmetavati javni denar in zemljo podjetnikom, ki so gradili lokalne železnice; prej že so gradili ceste in

prekope. Po veliki državljanski vojski so pa pričeli graditi velike železniške proge, podjetnikom so pa darovali za njih dela kar cele dežele. Vlada Zedinjenih držav in tudi posamezne države niso niti znale, kaj so lahko mišljeno zasebnikom dale, da so gradili železnice, a podjetniki po poklicu so poznali vrednost puščav, ki so jih pozneje izpremenile železnice v rodovitna polja; pašnike, mesta in rudokope. Kongres in druge postavodajalne zbornice in uprave mest so zaupale prebrisanim pustolovnim podjetnikom, ki so neprestano prosjačili, naj jim nakazujejo zemljo in predprave. Seveda, kar tako zastonj od države in občine niso dobivali ugodnosti: mazati so morali in podkupovati, a če ni šlo drugače, so si pa tudi znali zvariti v postavodajalnih zborih poslušne večine. V starih državah, ki leže blizu morja, so nastopali srečolovci drugače, da so si polnili svoje nikdar dovolj polne žepe. Delali so na to, da so smeli izkoriščati ceste in trge, da so jim poverjali poštne obrate in druga naročila; umetno so izkušali izločiti tekmece, kadar so prezidavali stare železniške proge in kolodvore, so gledali na to, da so prevalevali stroške na splošnost; davkoplačevalec v občini, v mestu, v državi in v združenih zvezi je nosil vedno bremena, dobičke so pa spravljali v Ameriki; no, pa vsaj je drugod ravno tako; tisti redki možje, ki so si zbirali milijone in milijarde (milijarda je tisoč milijonov).

Najbolj znani ustanovitelji družb, ki so gradili velikanske železnice v Ameriki, so bili Kornelij in William Vanderbilt, Jay Gould, Russel Sage, John J. Blair, John W. Gaiet in John Honlins, a poleg njih so nastopili tudi Collis P. Huntington, Lesand Stanford, Charles Croker, Mark Hopkins in končno ime kralja železnic na severu in na severozahodu.

Zemlja, katero je odstopala država tako darežljivo prefriganim podjetnikom, se nam taka razsipnost zdi danes zelo čudna, je bila navadna puščava: na zahodu so se pasli na teh pustah bivoli, Indijanci so tam lovili zverimo in bele ljudi; tega ne smemo prezreti. Katera vlada naj bi torej skoparila z zemljo, ki jo je bilo toliko, samo da se je dosegla goreča želja: razširjenje stare-

ga kulturnega ozemlja in obdelovanje te neobdelane zemlje, ki naj jo in jo je tudi izpremenilo v rodovitno zemljo. Naseljenci, domačini in tiste čete, ki so prihajale po srečo v obljubljeni deželo Ameriko, so kričale po železnica. Brez njih niso mogli prodirati, niso mogli prodajati svojih pridelkov. Železniška družba pa, ki je gradila progo, je pa tudi skrbela za to, da se je darovana ji zemlja hitro obdelala, ker tako je dobivala tovarno blago in oživila tudi obrt.

Zgled, kako so razsipavali z zemljo, nam nudi še vedno prod velike družbe za zgradbo velikoameriške železnice, »Union Pacific«, ki je morala graditi progo iz Omalie do Ogdena. Darovali so ji dvanajst milijonov akrov javne zemlje. Centralni Pacific železnici, ki naj zgradi progo iz Sacramento, mladega glavnega mesta Kalifornije do omrežja prej omenjene družbe, so pa dali osem milijonov akrov zemlje. Dalje so darovali še zemljo družbi Kansas Pacific in drugim, tako da so nakazali triintrideset milijonov akrov zemlje družbam, katere so pa morali še podpisati z velikanskimi posojili. Od leta 1850. do leta 1871., ko so prenehali darovati zemljo, so Združene države same dale železniškam družbam nad 159 milijonov, posamezne države pa 55 milijonov akrov zemlje; ne da bi trenile z očesom.

Ko so posnele smetano železniške družbe, so jim sledili gozdni in pašniški kralji, ki so si znali pridobiti navidezno pravično ali pa tudi z zvijačo velikansko zemljo v tistih časih, ko še ni imela nobene prave vrednosti.

Niso se pa bogatili samo z zemljo na deželi, marveč tudi s stavbišči po mestih. Nekaj zgledov:

John Jakob Astor, živel je od leta 1764. do 1848., je obogatil v kupčiji s kožuhi, a bistrogledi mož je uganil, da se bo mesto Newyork mogočno razširilo. Za slepo ceno je pokupil zemljo v Manhattansu in v Newyorku. Na tej zemlji stoji danes milijonsko mesto Newyork. Šele po letu 1837 je pričelo naravnost čudovito Astorjevo premoženje. Kupčija se je oživela, vrednost stavbišč je poskakovala. V letu 1843 se je izkrcalo v Newyorku 60.000, čez štiri leta že 129.000, pozneje pa 300.000 ljudi

in še več vsako leto. Večina je le ostala v Newyorku. Polje, peščeno in močvirno ozemlje v okolici Newyorka iz leta 1912. s 100.000 prebivalci se je izpremenilo v mesto, ki je štelo leta 1840. že 317.712, leta 1850 pa že pol milijona ljudi. Vse je hotelo zidati; mesto se je vedno bolj širilo. Stavbišča, za katere pred leti nihče ni maral, — zdaj so se kar trgali zanje.

Podkupljiva newyorška uprava je seveda zelo rada ustregla bogatim podjetnikom. Zemljišč je imela občina takrat veliko na otoku Manhatta, kjer štrle v naših časih kvišku v oblake segajoče hiše, so bila takrat še sama močvirja. Mesto je tako zemljo darovalo tistim, ki so obetali, da jo osuše. Odprta so bila široka vrata goljufiji, a najbolj je znal izkoristiti položaj Astor, ki je še prej kot trgovec s kožuho vino znal slepiti — Indijance, agente in svoje kupce. Občina je morala v poznejših časih za drag denar odkupiti zvitim tičkom zemljo, katero jim je pred leti sama darovala.

Prvi Astor je zapustil že 20 milijonov dolarjev, drugi Astor, William B. Astor, je popolnoma posnemal zgled svojega očeta. Ko je umrl leta 1875., je zapustil 100 milijonov, hiš je imel nad 700, nezazidanih stavbišč niti ne uračunamo.

V Chicagu sta posnela smetano Sexter in Marshal Field.

Ob čudovitem napredku Chicaga so morebiti podjetniki zaslužili še več kot njih tovariši v Newyorku. Na jugozahodnem kotu jezera Michigam, kjer leži zdaj mesto z 2 in pol milj. ljudi, so zašli še začetkom XIX. stoletja le morebiti nekateri čolnarji in trgovci s kožuho vino, a našli so le močviren travnik. Prvi, ki se je tu naselil leta 1804., je bil beli kupec s kožuho vino iz Kanade, John Kinzie. Zadnji roji Indijancev

so izpraznili ta kot šele leta 1833., ko so odpotovali v daljnje dežele ob reki Missouri. Leta 1848., ko so se pričele naseljevati pokrajine ob obali velikega jezera, je pripeljala železnica prvo žito v Chicago; pozneje so pripeljali na leto tja do 300 milijonov bushelnov žita. Ustanovili so velike tvornice. Število prebivalcev se je pomnožilo leta 1870. na skoraj 300.000, 1880 že nad 500.000, 1890 nad en milijon, leta 1900. na en milijon in dve tretjini, 1910 pa že na 2.185.283. O pravem času si je podvrgel Marshal Field cele mestne dele; dobilek, ki ga je napravil v notranjem mestu, je porabil za nakup nove zemlje izven mesta. Končno je nadvladal tudi tvornice, ker ni mogel že več druge nalagati denarja.

Višek nakupičevanja denarja se je pa dosegel drugod. Finančni kapital, ki vodi kredit dežele, in ki je zdaj v sedanjosti vojski pokazal svojo moč dozda še Angležem, Francozom in Rusom, gospodari posebno po borzah, kjer se prodajajo in kupujejo vrednostni popirji in blago. Ga sicer vse v Ameriki sovraži, a klanja se mu pa tudi vse.

Ta bogati sloj nadvladuje J. Pierpont Morgan. Ameriške borze so še močnejše kot naše evropske. Pri nas so železnice večinoma državne, v Združenih državah so pa zasebne. Njih glavnic presega vrednost vseh tvornic in posestev; na 19.796 milijonov dolarjev cenijo njih vrednost. Naši brzojavi so državna last, v Združenih državah je pa gospodarilo brzojavom 27 akcijskih družb z glavnic 164 milijonov dolarjev in z vknjiženim dolgom 63 milijonov. Naši telefoni, ki so tudi last države, nimajo z borzo nikakega stika; v Združenih državah je pa znašala ustanovna glavnic ene edine telefonske družbe American Company 345 milijonov dolarjev, vpniženega dolga je pa imela 159 milijonov dolarjev.

Če vpoštevamo vse to, se ne čudimo, zakaj se je nakopičilo toliko bogastva v rokah posameznih bogatašev v Ameriki.

Glasnik

Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze.

BODOČNOST DELAVSTVA JE LE V ORGANIZACIJI.

Sedaj so dosežene in zagotovljene doklade vsaj za tekoče leto. Mnogi sprejemajo te doklade z nekako hladnokrvnostjo, kot nekaj samoobsebi umevnega in kot bi imeli kdo ve kdaj že v žepu zagotovilo, da jih bodo sploh kdaj dobili. Nikakor ne umevajo, da so doklade sad velikega truda in moške odločnosti ter doslednosti naše organizacije. Na tisoče jih je, ki obrekujejo organizacijo, češ, da ta nič ne dela, in posebno sedaj v vojnem času ne more ničesar doseči. Ali pa to niso ravno oni ljudje, ki so tudi v mirnem času vedno nergali in se na vse mogoče načine izgovarjali, ako se jih je klicalo na pomoč pri organizatoričnem delu?

Naj se splošne doklade vpoštevajo tako ali tako; lahko se jih s polno pravico imenuje premajhne ali vsaj v nekakem razmerju s sedanjim življenjem, toda nikdo ne more tajiti, da te doklade niso uspeh, ki se brez organizacije ne bi bil nikdar dosegel. Povprašajte zvezino vodstvo, centralno komisijo krščanskih strokovnih društev in naše poslance, koliko vlog in razgovorov je bilo treba, da se je sploh na višjih mestih o tem pričelo razmišljati. In na vsako naše posredovanje ali vlogo za splošne doklade se je vedno odgovorilo: »Nemogoče! Izključeno!« Toda mi nismo popustili. Zveza je zopet nujno zahtevala to, kar se je vedno

Skopuh.

H. Conscience.

Stari mož je skomignil z ramami in je molčal, kakor molči tisti, ki noče odgovoriti.

»Vedno ste si enaki,« se je smehljajal Tis nevoljno.

»Zna me tako lahko pregovoriti. Dovolj mi nekaj časa, da jo prepričam o svojih dobrih namenih. Ti pa med tem tudi stori svoje. Prijazen bodi ž njo, govori ž njo, ne prepiraj se ž njo, če se porabi kosček surovega masla več, kolikor bi bilo potrebno in shrani ji vedno dober kos šote, da pride zvečer na toplo domov.«

»Kak slabič ste,« se je norčeval tovariš, »če se že kje vgnjezdi zlo, ga ne premaga noben kosček surovega masla!«

»No, no,« je odgovoril stari mož nekoliko zmeden, »če ne bo šlo izlepa, no, potem bomo že videli.«

Nato je vstal in kašljajoč je rekel, ko se je obrnil proti vratom:

»Grem vun, ker sem utrujen. Do opoldneva na svidenje in ne natrosi toliko soli v repo.«

»Zmrznjene so, stric.«

»Tim bolj mehke so... vzemi stari lonec, ki še diši po maslu.«

Starec je odšel; kmalu so se čuli njegovi koraki po stopnicah.

Tis je prisluškoval, dokler ni čul, da je zaprl dve, tri vrata za seboj.

Nato se je pa popolnoma izpremenil. Njegov zakrivljen hrbet se je zravnil, zaničljiv smeh mu je zaigral na obrazu, njegove oči so švigale okoli. Zdelo se je, kakor da je dosegel zmago.

Na prstih se je približal jedilni omari, vzel je kruh iz nje, ki je bil na pol bel, in ga je namazal na pol prsta debelo s surovim maslom. Z blesketajočimi očmi in smehljaje je posadil zobe vanj in ga je slastno hitro jedel. Nato je zaprl omaro, položil je vse na prejšnje mesto, nato se je pa vsedel pod dimnik in je pričel z železnim mehom tako pihati, da se je pričel dvigati svetel plamen. Ko si je mencil nekaj časa roki, se je pomiril in je govoril sam s seboj s hinavskim smehom na obrazu:

»Ti nedolžni skopuh ti! Četrtno bi rad razdelil v štiri dele. Če mora izdati pol vinarja, ga pač desetkrat obrne, kakor da bi tvoril kos njegove duše. Spomnil se bo prihodnjik še na sta-

re čevlje in jih bo pustil kuhati samo zato, ker so bili mogoče enkrat namazani z mastjo. Pravi, da je tako, tako reven! Kakor da bi ne vedel, zakaj zapira vsa vrata, kadar je tam zgoraj. Zdaj sedi tam zgoraj in brska med goldinarji! Naj dela tako! Ko bo umrl, bom znal že poskrbeti za to, da dobim svoj del...«

Ko še nekaj časa molči, nadaljuje zamišljeno:

»Čudno je, ker skrbi starega lisjaka, kaj da se bo zgodilo z njegovim denarjem po njegovi smrti. Zgodi se še lahko, da bo po smrti radi svojega denarja še strašil. Največja neumnost vseh traparij je pač skopuštvu. Denar le zato ljubiti, ker se lesketa! Ravnotako bi se človek lahko zaljubil v kup črepin. Če je denar gospodar sveta, pač tega ne povzroča njegov lesk. Čarobno sredstvo je..., če ga imaš, si kaj poželiš in imaš. Na tak način ljubim denar še bolj, kot ga ljubi stric Jan. Ko bo enkrat skopuh umrl, naj se le vrne in videl bo, če se bom zadovoljil še tudi potem z rženim kruhom in če bom še goljufal pse sosedov za to, kar jim po pravici gre. Ta podrtina, prepredena s

reklo, da je nemogoče, in posrečilo se je. —

Vi, neorganizirani in vedni godrnjači med organiziranimi, ali mislite, da bi se bilo brez zveze kaj doseglo? Roko na srce in odgovoriti morate: »Ne, nikdar!« Ali še sedaj ne spoznate, da bi se bilo to že lahko prej doseglo, če bi bili tudi vi v naših vrstah organizirani. Ali bi bila vlada v stanu tako dolgo zadržavati to zadevo, ako bi videla, da je v se tobačno delavstvo za to in kot iz enega grla kliče po odpo- moči.

V avstrijskih tobačnih tovarnah je približno 37.000 delavstva. Od teh jih je morda 15.000 organiziranih, kje pa je onih 22.000? To je množica indiferentnih, ki dopuste, da se drugi za- nje vojskujejo in žrtvujejo, sami pa prav radi spravijo dobiček ali pa pri tem včasih še celo zabavljajo. Pri mno- gih je pač krivo to, da ne spoznajo po- mena organizacije, drugi pa zopet ni- majo smisla skupnega delovanja. Naj vendar enkrat že prodre v tobačnem delavstvu prepričanje, da posameznik nič ne velja, ampak le skupni nastop rodi sad. Ko bo končana svetovna voj- ska, se bo pričel velik gospodarski boj, v katerem bo le močnejši zmagoval. Kaj veljave bo imelo tobačno delav- stvo le tedaj, ako bo tesno združeno v krščanski organizaciji. To prepričanje naj prodre pri vseh krščansko mislečih tobačnih delavcih. Svetovna vojska naj bo tudi naš učitelj. Vojskujoči in tudi nevtralni priznavajo, da imata srednji velesili v vojski samo zaradi tega toli- ko uspehov, ker imata izpeljano izbor- no vojaško in gospodarsko organizaci- jo, ki se razteza v najmanjše stvari. Pa tudi preskrbovanje z živili nas v mar- sičem pouči. Ako bi se pričelo takoj ob začetku tako organizirati preskrbo- vanje ljudstva, bi mnogo lažje danes prenašali trdoto vojske in ne bi bilo po- manjkanja živil, pa tudi ne take dra-

ginje. Kljub temu pa je priznal pred kratkim nek ugleden angleški časopis, da zmaga osrednjih sil ne bo toliko vojaška, kakor bo ravno gospodarska.

Nič manj primerno je pisalo glav- no glasilo nemških železničarjev:

»Pred vsem nas uči svetovna voj- ska, ki je sedaj vojska za obstoj naše- ga naroda, da je v bodočnosti mogoča zmaga le v organizaciji.«

Kar je polk, kor, za branilce domo- vine, to je podružnica ali zveza za naš stan. Zmagonosno bomo napredovali, ako med nami ne bo dezertarjev — ka- tere na bojnem polju ustrele.

Da organizacija nekaj premore, se je pokazalo pri zadnjih dokladah. Spomniti pa se moramo tudi dveh mož, ki sta šla naši zvezi v boju za do- klade posebno na roko in katerih za- sluga je, da smo jih še dobili. To sta naša državna poslanca gg. dr. J. E. Krek in Jožef Gostinčar. Odkrito moramo priznati, da sta vse storila, kar je le bilo v njuni moči. Stori- la sta pa to le zato, ker ju je naprosila naša organizacija.

Čas je torej, da se tudi tisti, ki stoje ob strani naše organizacije, spo- znajo, da je njihovo mesto in celotna delavska stvar le v organizaciji. Posa- meznik nič, skupnost vse. Le tedaj je mogoče, da po srečni vojski zasije tudi delavstvu solnce srečnejše bodočnosti. Bodočnost delavstva je pa le v organi- zaciji.

× × ×

Iz naših vrst. Fürstenfeld. Dne 1. junija se je poslovila iz naše to- varne in je stopila v pokoj naša nad vse priljubljena predsednica, tovariši- ca Marija Rieger. Daljše bolehanje jo je prisililo k temu. Ob tej priliki nam bodi dovoljeno ji izreči našo najiskre- nejšo zahvalo, ker je veliko storila za delavstvo od časa ustanovitve naše podružnice. Bila nam je dobra mati, ki

nas je zvesto čuvala in storila za de- lavstvo vse, kar je bilo le v njeni moči. Upamo, da se ji zdravje izboljša in utrdi, da nam tudi zanaprej ostane iz- kušena vodnica in naša zagovornica. — Sternberg, 18. maja je preteklo deset let, kar se je ustanovila naša po- družnica. Vsled sedanjih razmer je ni- smo mogli tako proslaviti, kot bi jo si- cer. Vendar smo jo tudi sedaj dostoj- no proslavili z občnim zborom, ki se prav lahko imenuje slavnostno zboro- vanje, ker smo na tem občnem zboru proslavili tudi 25letnico, kar je izšla slavna okrožnica velikega papeža Leo- na XIII. o delavskem vprašanju. Ta okrožnica je mnogo, mnogo pripomo- gla, da se je marsikje postavodaja in mnogo zakonov preuredilo v delavsko korist. Razpravljalo se je tudi o dra- gijskih dokladah in se je izrekla zve- zinemu vodstvu zahvala in popolno zaupanje. Napad »Tabakarbeiterja« na predsednika Ullreicha se je označil kot nesramen in zloben.

Med brati in sestrami.

Ubožne in invalidne ustanove raz- puščenega kranjskega vojaškega vete- ranskega društva, in sicer v znesku 756 K se bodo razdelile 18. avgusta leta 1916. Pravico do njih imajo za l. 1916: 1. ubogi člani razpuščenega kranjske- ga vojaškega veteranskega društva v Ljubljani, odnosno njih vdove; 2. če sploh ni takih prosilcev, a) vojaki, ki so postali pred sovražnikom invalidni in so pristojni v kako občino na Kranj- skem; b) vojaki avstro-ogrske monar- hije sploh, ki so postali pred sovražni- kom za vojaško službo nesposobni. Prošnjam za obdaritev iz te ustanove je priložiti rojstni (krstni) list, od pri- stojnega župnega, odnosno občinskega urada napravljen npravnstveno in ubož- no spričevalo, in kojega zadnjega se

pajčevino, se z malimi stroški lahko iz- premeni v mal grad, lepo poslikan zu- naj in znotraj, z lagodnimi stoli, z le- pimi oblekami, z izborno kuhinjo, z obi- lico mesa in z okusnim pivom. Kdo ve, če bo veliko preostalo, ako si ne nabavim tudi konj in divjačine in vina; gos- pod hočem postati, imeti hočem pod- ložne hlapce in kmete in le lahko varč- no živim, ker kdor ničesar ne razda, lahko dolgo tako gospodari. Cecilija mora podedovati polovico njegovega premoženja; ona je edina potomka nje- govega rodu; jaz, če mi ne bodo na- sprotovali še ostali dediči, bom dobil žal le drugo polovico; ker pravzaprav nisem njegov sorodnik. No, bomo videli, kaj se še zgodi. Ko sem vstopil v služ- bo k stricu Janu in ko sem postal po- nižen sluga njegovih želja, sem raču- nal, da bo živel še štiri ali pet let! Zdaj je pa že poteklo deset let; postal sem že star samec — Polovica mi več ne za- dostuje; dobiti moram vse. Toda Ceci- lija? Tu tiči vozeli! Prijazen moram biti ž njo in govoriti o ženitvi. Kako naj to pričnem? Če bi jo ljubil — in res mislim, da nekaj čutim za njo! No, le ne nobenih traparij, kajti če bi se mi le

ne posrečilo, ker nisem lep in mlad! A saj se dobe še druga sredstva, ki so ravno tako krepka in ki morebiti še bolj učinkujejo.«

Nekaj časa je Tis molčal, nato se mu je pomračil obraz; s povešenimi oč- mi je mrmral:

»Če se le ne bo udala, če se le ne posrečijo moji načrti?«

Hudičevo zlobno se mu je nakrem- žil obraz, toda kmalu se zopet pomiri in godrnja:

»Kaj naj se jezim, dokler ne vem, če bo potreba, da se bom jezil? Poizku- siti hočem rajši. Če ne bo šlo tako, no, potem bo pa šlo drugače! Zdaj moram pa na dvorišče, da izkopljem izpod sne- ga repo stricu Janu, premišljevati tudi hočem, kako naj dvorjanim Ceciliji!«

Smehljaje se izgine skozi zadnja vdata sobe.

II.

Nekoliko dalje od vasi kakor mrt- vaško tiho skopuhovo stanovanje ob robu gole livade je ležalo malo najem- ninsko poslopje; zid iz ilovice je doka- zovali, da so prebivalci najrevnejši kmetje. Četudi je hiša revna, naj je tudi

dolgočasno polje okoli hiše na dvorišču se le opaža živahnost, delavnost in ne- kako veselje.

Poleg vodnjaka je stalo kmečko de- kle, ki je zajemalo vodo in pralo živež, namenjen živini. Veselo in vedro ji je lice, liki rožica je zdrava in cveteča; ne boji se, da s svojimi golimi rokami šari po napol zmrznjeni vodi. Veselo in glas- no in razposajeno prepeva, nehote mi- sliš na bodoči maj.

Pred vratmi hiše je stal mlad kmet, ki je ravno tako zdrav, kot dekle. Lepe, male njegove oči ti porečejo, da je njegova duša mirna in ljubeznjiva; ves njegov obraz obseva sladka strast; v resnici, ves obraz se mu smeja. Pote- ze in kakor se drži, vse kaže, da je du- hovit, priprost, a tudi fin in da bi se reklo o njem med sto kmetskimi fanti, da je on gotovo najbolj nadarjen, naj- bolj srčen in tudi najmodrejši.

Sekal je veje, hitro in spretno mu je šlo delo izpod rok. Nogi tudi ne mi- rujeta; kakor da pleše, tako se giblje. Medtem, ko je pela njegova sestra pri vodnjaku svojo otožno pesem, je žviž- gal in premikal, ne da bi vedel, kaj de- la, po napevu roke in noge.

dajo pridobitne imovinske in rodbinske razmere natanko posneti, kakor domovinski list, nadalje tudi dokazilo, da je bil prosilec, odnosno soprogo silke član razpuščenega vojaškega veteranskega društva v Ljubljani, ali da je postal pred sovražnikom invalid, oz. za službe nesposoben. Kolka proste prošnje je vložiti potom političnega okrajnega oblastva bivališča (okrajno glavarstvo, odnosno mestni magistrat v Ljubljani) najkasneje do 10. julija leta 1916. Prepozno ali ne na predoznačen način vložene kakor pomanjkljivo opremljene prošnje se ne vpoštevajo.

Kraljica Lujiza — kraljica trpljenja. To je naslov velikanskemu zgodovinskemu filmu, ki ga predstavlja »Kino Central« v deželni gledališču v soboto 17., nedeljo 18. in v ponedeljek 20. junija. Veliki zgodovinski dogodki Napoleonovih bojov proti Prusiji se vrste v tem filmu pred našimi očmi, veličastne podobe iz sijaja in trpljenja kraljice Lujize. Priporočati je poset že v soboto, ker bo gotovo v nedeljo in ponedeljek velik naval. Zgoraj omenjeni film obstoji iz treh delov. Drugod predstavljajo vsak del zase, da občinstvo, ki je zadržano pri prvem delu, še dvakrat plača vstopnino. »Kino Central« pa predstavlja vse 3 zanimive dele skupno in za malenkostno vstopnino. Obisk takega podjetja, ki nudi ceneno zabavo, pa tudi pouk, je torej priporočati. **Oglejte si pretresljive in gniljive dogodke iz življenja kraljice Lujize!**

Okno v svet.

Novi jedilni list na Nemškem. Dne 7. t. m. je stopila v veljavo za vse gostilne na Nemškem veljavna naredba. Po tej naredbi smejo v vsaki gostilni napraviti en dan le dve mesni jedi in sme vsak gost vzeti le eno. Brezmesne dni je seveda sploh prepovedano prodajati mesne jedi.

Alkohol na Norveškem. Svoje čase je bila Norveška znana, da spada med najbolj zapite države na svetu. Močna agitacija je temu že davno naredila konec. Zdaj pa je Norveška prehitela vse druge države. Prepovedala je namreč sploh prodajanje in točenje žganja ter prepovedala vsak uvoz žganja, piva in drugih alkoholnih pijač.

Izdajatelj in odgovorni urednik Jože Gostinčar.
Tisk Katoliške Tiskarne.

**Najboljša in najcenejša zabava
v Ljubljani je v**

Kino Central

v deželnem gledališču.

Obiskujte vedno »Kino Central«, kjer se za mal denar dobi bogato razvedrilol

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima v zalogi

jedilno olje, riž, čaj, kakor tudi vse drugo specerijsko blago.

Oddaja na debelo!

Za Ljubljano in okolico je otvorila

mesnico

v semenišču v Šolskem drevoredu
kakor tudi

specerijsko trgovino

na Dunajski cesti šte. 30.

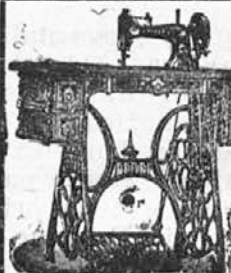
Kdor pristopi kot član h „Gospodarski zvezi“, dobi izkaznico, s katero ima pravico do nakupa v mesnici in trgovini.

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven
spadajočih potrebščin.

F. Meršol LJUBLJANA
Mestni trg 18.

Trgovina z modnim in drobnim blagom.
Velika izber vezenin, čipk, rokavio,
nogavio, otroške obleke in perila, pasov,
predpasnikov, žepnih robcev, ovratnikov,
zavratnic, volne, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in
vsakovrstnih drugih risb.

Priporočamo cenjenemu občinstvu edino domačo tvrdko

Ignac Vok

špeciálna trgovina šivalnih strojev in koles
Ljubljana, Sodna ul. 6,

katera ima po ugodnih cenah in obrokah od strokovnikov priznane najboljše šivalne stroje v Evropi in to so PFAFF
Pouk o vezenju vsak čas brezplačno. Priidni posredovalci se iščejo

A. & E. SKABERNÉ, Mestni trg šte. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno sukno za moške obleke, volneno blago, kakor ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. — Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kakovostih in širinah; potrebšine za krojače in šivilje. Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni prti, servijeti in brisalke iz platna in damasta.
Priznane nizke cene!

Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor: srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh velikostih za otroke. — Predpasniki najnovejših krojev iz pisanega blaga, šifona, lista in klota. Stezniki ali moderci od najcenejših do najfinjših. Fini batistasti, platneni in šifonasti žepni robci. — Zaloga gosjega perja in puha.
Vedno sveže blago!

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6

prtiličje, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki, temveč tudi

cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po

4³/₄ 0/0

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohramnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.